

Visitasforedrag – Gildeskål, september 2024

Kjære menighet og innbyggere i Gildeskål,

Det er en glede å få dele noen tanker med dere etter noen fantastiske dager i denne kommunen. Jeg har fått se hvordan dere lever ut troen, bygger fellesskap og gir mening til de gamle kirkebygningene, samtidig som dere er i fronten av utviklingen og fremtidige utfordringer. Gildeskål er en kommune med en rik historie, en sterk kultur og et levende kirkeliv. Dette er verdt å feire og samtidig reflektere over.

Historie og identitet i Gildeskål

Gildeskål er en kommune med stolte tradisjoner, og en dyp tilknytning til både havet og kirken. Det er et sted der lokalsamfunnene, til tross for desentralisering, viser stor livskraft med aktive barnehager, skoler og næringsliv. Samtidig har både kommune og menighet vist en sterk vilje til å dra i samme retning. Næringslivet er variert med havbruk, reiseliv og kraft som nøkkelområder, og kirken har en sentral rolle i å samle og gi en felles identitet.

Kirkestedet her i Gildeskål er et viktig samlingspunkt for hele kommunen. Det gir en felles stolthet og tilhørighet som få andre kommuner kan matche. I 2030 feirer vi Gamle Gildeskål kirke sitt 900 -årsjubileum, som det eldste kirkebygget i Sør-Hålogaland, og det er noe vi skal markere og feire sammen.

Hav – Pilegrim – Ånd: Sammen med og for kirken

Disse ordene kan også beskrive det kirkelige arbeidet her. Gildeskål er virkelig det sted der havet, pilegrimsvandring og det åndelige livet møtes. Dere har en lang historie med kirken som en samlingsplass, som gir identitet og fellesskap. Kirken er en viktig bærer av deres verdier og tradisjoner, og samler hele kommunen på en måte som få andre steder gjør. Alstahaug kan

være en parallell i bispedømmet, men Gildeskål har sin egen unike plass i historien – Kirkestedsprosjektet med Elisabeth Dreyer i spissen er i denne sammenheng svært viktig, og viser godt samarbeid med kommune og Nordlandsmuseet. Nå gjenstår godkjenning fra Nasjonalt pilegrimssenter av Olavsleden fra Trondenes til Trondheim – **Hålogalandsleia**. Dette er et felles prosjekt som vi tror og håper på er i absolutt siste fase.

Smådriftsfordeler og stor frivillighet

Selv om Gildeskål er en liten kommune, har dere smådriftsfordeler som gir store opplevelser. Hvor ellers kan man ta med alle konfirmantene på tur til Roma? Dette sier noe om hvor mye dere prioriterer fellesskap og opplevelser for ungdommene.

Frivilligheten her imponerer også stort. Jeg vil løfte fram miljøet for videregående elever, med middag og gode voksne som ser dem, Saura kirkes venner som skaper fellesskap i kirken, og dugnadsgjengen i Sørfjorden som har malt Sør-Finnset kirke. Også vil jeg gi en stor takk til de ukrainske damene som organiserer formiddagstreff. Det er fint å se at frivilligheten står sterkt, men det er viktig å også tenke på hvordan dere kan rekruttere yngre krefter. Hvordan kan vi gjøre frivillig arbeid meningsfullt for nye mennesker? Ungdommen må få muligheten til å delta og til å ta ansvar, kanskje særlig i forbindelse med måltider og fellesskap.

Måltidets teologi og fellesskap

Gjennom mange av menighetens tiltak står fellesskapet rundt måltidet sentralt. Det er en viktig kobling til nattverden i gudstjenesten, der vi deler fellesskap og støtte i troen. Fra formiddagskaffe for pensjonister, til middager for vgs-hybelboere og kirkekaffe etter gudstjenestene, ser vi hvordan

måltidet er mer enn bare næring – det er en kilde til fellesskap, omsorg og fellesskap i Kristus.

Gildeskål har alltid vært et sted for pilegrimer og vandrere, og det er gledelig å se hvordan den lange tradisjonen med pilegrimsvandring fortsetter å binde sammen vår lokale og verdensvide kirke. Samtidig er det flott å se hvordan tilflyttere med ulike tradisjoner beriker fellesskapet her. Dette fellesskapet, både lokalt og globalt, knytter seg også til kirkens symbolikk – kalken i kommunevåpenet minner oss om nattverden, det måltidet som knytter oss sammen på tvers av alle grenser.

Pilegrimstradisjoner: Fra fortid til framtid

Gildeskål har vært et pilegrimsmål i over tusen år. Dette er et sted hvor pilegrimer har søkt kirken og fellesskapet, og kontakten med den verdensvide kirke er fortsatt sterk, blant annet gjennom forbindelser med Canterbury og konfirmannturer til Roma. Dette gir et tydelig uttrykk for Gildeskåls åpne holdning til verden, samtidig som tilflyttere med nye tradisjoner beriker lokalsamfunnet.

Kirkehusene er stoppesteder, steder for ro og ettertanke. Prest Nils Jøran Riedl har gjort en viktig jobb med å utvikle pilegrimsarbeidet her, og kirkestedene deres er virkelig en ressurs for både innbyggere og besøkende.

Kultur og sang: Et fellesskap for alle

Gildeskål har lange tradisjoner for korsang og kulturliv, og kirkestedene er åpne og gjestfrie. Sommerens Olsokdager var en suksess, og med en ny organist i full stilling ligger det til rette for enda flere musikkopplevelser. Dere har også en stab med både erfarne og nye krefter, som samarbeider godt og bringer fram det beste i menigheten.

Ansatte med gjennomføringskraft

De ansatte i menigheten er en viktig ressurs. Jeg har fått inntrykk av en stab med god tone og et raust, hjelpsomt arbeidsmiljø. Mange ideer, stor gjennomføringskraft og en allsidig stab, både med erfarne og nye krefter. Diakon Annette og prest Nils har stilt seg i front for en kreativ og åpen kirkelig virksomhet. Ny kirkeverge, Ida og organist, Piotr, i full stilling gir håp om en enda sterkere fremtid for Gildeskål, både med tanke på musikk og det kirkelige arbeidet.

Men forvaltning av kirkebyggene – fem i tallet, med Sør-Finnset i tillegg, samt ni kirkegårder – er en stor oppgave. Driftsleder Einar har fylt opp sin stilling og vel så det. Det er derfor ønskelig at fellesrådet adresserer situasjonen og i samarbeid med kommunen søke å finne gode og fremtidsrettede løsninger. Kirketjenerfunksjonen, som har vært midlertidig i syv år, bør formaliseres for å sikre kontinuitet og en stabil ramme for dette viktige arbeidet.

Strategi for fremtiden

Med dette solide grunnlaget er det viktig at vi sammen løfter blikket og tenker på veien videre. Med både nye medarbeidere og nye utfordringer er tiden inne for at både folkevalgte, ansatte og frivillige setter ord på hva som er viktigst fremover.

Biskopen og bispedømmerådet har invitert til strategi-diskusjon, og foreslår noen viktige prioriteringer for hele bispedømmet, som vi ser at Gildeskål allerede har begynt å jobbe med:

- **Barn og unge:** Det er gledelig å se den satsningen dere har gjort på ungdomsarbeidet, og den nasjonale kirken kommer nå med fornyet fokus på kirkelig undervisning og læring. Dette gjelder også Gildeskål, hvor dere kan fornye planene for undervisning og involvering.

- **Gudstjenester:** Fortsett å utvikle de inkluderende gudstjenestene hvor mange kan delta aktivt.
- **Frivillighet:** Vi må frimodig fortsette å invitere nye inn i fellesskapet.
- **Forsoning:** Som en del av vårt kall til å være kirke i verden.

Den samiske kulturarven

Det er også et område som fortjener mer oppmerksomhet her i Gildeskål – den samiske kulturarven. Det er flott å se stoltheten knyttet til denne historien, som ordføreren har påpekt ved at Gildeskål heter «Nedre Beiarn» på samisk. Å løfte frem dette ytterligere, både språklig og kulturelt, kan styrke den lokale identiteten og stoltheten.

Kommunikasjon og videre arbeid

Jeg vil også peke på viktigheten av å bruke de digitale verktøyene som er tilgjengelige for å spre alt det flotte som foregår i menigheten. Skjerikirken og Kirka vår er gode plattformer som kan bidra til å nå bredere ut, og det er viktig å utnytte disse ressursene. Dere har mye å være stolte av, og det bør vises enda tydeligere.

Veien videre

Til slutt vil jeg minne om viktigheten av å tenke strategi og prioritering. Hva er viktigst for Gildeskål menighet fremover? Det er disse samtalene vi må fortsette, og jeg vil utfordre dere til å bygge videre på det dere allerede har startet.

Det handler om å styrke frivilligheten, utvikle fellesskapet rundt måltidets teologi, forsterke konfirmantarbeidet, involvere flere i gudstjenestelivet, løfte frem den samiske historien, og tenke bredere i kommunikasjonen.

Jeg vil avslutte med å takke for en inspirerende og innholdsrik uke. Dere har vist stor kjærlighet til både kirken og hverandre. Nå ser vi frem til en fortsatt fruktbar fremtid, og jeg ønsker dere Guds velsignelse på veien videre.

Takk for meg!